15. Saklig grund?

15 december 1978– 12 februari 1979

Korridorerna på bearbetningsdetaljen var julpyntade. Ritarna hade hängt upp volanger och glitter i taket och de annars trista målade vitgrå vävtapeterna var dekorerade med glada barnteckningar. Det var tomtar och pepparkakor i röda sidenband. En idyllisk inramning och det var ljusår till tanken på det intrigspel som pågick i korridoren bredvid.

Namninsamlingarna mot Anita hade misslyckats. Arnljot berättade att sjökartedirektören försökt med listor mot honom också. En tjänstvillig byrådirektör och reservofficer hade skött den saken, men blivit utkastad av Arnljots medarbetare. Nu väntade vi på nästa drag. Själv behövde jag inte vänta länge.

Något jag aldrig kunnat ana när jag upptäckte och slog larm om myglet för mer än ett år tidigare hade inträffat. Jag som trodde jag gjorde någonting rätt och riktigt. Att samhället inte skulle acceptera den här typen av mörkläggning under maktmissbruk. Naturligtvis var frustrationen nästan oövervinnerlig, ett smärre chocktillstånd hade inträtt. Var det här verkligen möjligt, i ett land som Sverige, med demokratiska rättigheter och trygghetslagar, eller hade jag bara varit förbannat naiv? Hade jag inte förstått att sanningen var ointressant, att tiga var silver och ljuga var guld?

Sjöfartsverket kallade facket till förhandling. Målet var att omplacera mig till Händelö, elverkstaden. Det var bråttom och verksledningens räknade med att vara klara med sitt ”personalärende” före jul.

Som underlag till förhandlingarna sammanställde verksledningen en promemoria. Där beskrevs arbetsförhållandena på sjökarteavdelningen. Sjöfartsverket pekade på mediernas intresse för Tsesisolyckan och regeringens två statliga utredningar som friat verket från alla anklagelser. Jag var orsak till båda utredningarna även om det inte framgick av professorns rapport. Promemorian fortsatte:

"Här och i det följande bortses helt från att Ahlmark har utnyttjat sin grundlagsskyddade rätt att meddela sig med tidningarna. Därom är självfallet inget att säga. Emellertid har han, vilket framgår av JK:s utredning, skriftligen och muntligen, dels till JK, dels till olika tjänstemän påstått att verkets ledning, där närmast sjökarteavdelningens chef, med bistånd av vissa tjänstemän, främst Sjölin, systematiskt försökt mörklägga vissa delar av Tsesisärendet och därmed bl. a. manipulerat sjömätningar och material från dessa."

Därefter beskrevs innehållet i listorna mot mig. Principbeslutet som Sjöfartsverkets styrelse tagit, återgavs ordagrant. Promemorian avslutades:

” JK:s rapport visar hur grundlösa Ahlmarks mycket allvarliga påståenden varit. Hans agerande i samband med Tsesisärendet har varit destruktivt för arbetet inom sjökarteavdelningen

och tidvis med ärendet som sådant. De dåliga relationerna mellan Ahlmark och såväl vissa arbetskamrater som arbetsledning har genom Ahlmarks handlande ytterligare försämrats så mycket att någon förbättring av förhållandena på nuvarande arbetsplats inte kan skönjas. Det synes med hänsyn till dessa omständigheter helt nödvändigt att förflytta Ahlmark till annan befattning inom verket för att verksamheten och produktionen inom sjökarteavdelningen skall kunna ske under godtagbara förhållanden. Det finns möjlighet att omplacera Ahlmark till verkets huvudförråd och elverkstad på Händelö i Norrköping.

Sjöfartsverket har för avsikt att flytta Ahlmark till Händelöanläggningen för att där biträda chefen för anläggningen" (14.12.78)

Ombudsmannen vid Statstjänstemannaförbundet skrev senare en sammanfattning om läget inför förhandlingarna:

*"ST-sjöfarts sektion vid sjöfartsverkets centralförvaltning i Norrköping som enligt arbetstagarnyckeln var fackets förhandlingspart hade vid ett flertal möten diskuterat situationen och enats om att stödja Ahlmark i förhandlingarna, eftersom denne motsatte sig en förflyttning. Sektionsstyrelsen ansåg visserligen att Ahlmark förfarit felaktigt när han gick till massmedia med uppgifter som han i varje fall som första steg skulle fört fram tjänstevägen, men också att missförhållandena på sjökarteavdelningen inte enbart var Ahlmarks fel. Kontakt- och samarbetssvårigheter p.g.a. vissa chefer hade funnits långt före Tsesisolyckan. Denna hade gjort förhållandena akuta. Sektionsstyrelsen hade pejlat stämningen bland medlemmarna på avdelningen och frånsett de elva som skrivit under brevet, ställde sig flertalet bakom styrelsens beslut att stödja Ahlmark. Man ansåg att det måste finnas starkare skäl för förflyttning och man var rädd för att det kunde vara flera som bedömdes som obekväma och riskerade förflyttning." (*25.9.79)

Jag hade hamnat i ett vakuum. Att ha lokala fackets förtroende var naturligtvis bra, men hur långt skulle det räcka? Jag var väl medveten om att merparten av de som skrivit på listan tillhörde samma fackförening som jag. Det gjorde det inte lättare för Anita att gå vidare och utreda kritiken mot mig mer i detalj. Jag skulle nog vara glad så länge jag hade Anita, även om jag önskade att vi kunde prata mer med varandra. Hon ville kanske behålla någon form av handlingsfrihet?

Det var aldrig aktuellt att jag själv skulle delta vid förhandlingarna. Arnljot hade visserligen varnat mig och berättat ruskiga exempel på vad som kunde hända när facket och arbetsgivare började kohandla i liknande fall. Men jag mådde fortfarande så dåligt att jag helst ville slippa. Dessutom litade jag helt på Anita.

Det var oroliga timmar innan jag fick veta vad som hänt på mötet. Känslan av total ensamhet och maktlöshet kom krypande.

Sjöfartsverket hade genom Järmark, den administrativa chefen, presenterat verkets avsikter. Det var allt. Men han kunde inte precisera mina tilltänkta arbetsuppgifter på verkstaden. Efter gemensamma och enskilda överläggningar enades parterna om att träffas igen två dagar före julafton.

Anita ville inte säga så mycket efteråt, men hon verkade närmast uppgiven och ryckte på axlarna flera gånger när vi träffades. Hon trodde att det skulle bli svårt att i längden stå emot trycket. Jag

såg på henne att Sjölins råa överfall och Hallbjörners namninsamlingar hade tagit hårt. Även om hon inte sa någonting förstod jag att hon själv hade stora problem att brottas med.

Eftersom Hallbjörner genom Nordström och Sjölin krävde Anitas avgång, gjorde hon det till en förtroendefråga i sektionsstyrelsen. Fem ledamöter ställde upp på henne, medan två hade följt Hallbjörners och Sjölins upprop. Den ene var som väntat mitt eget arbetsplatsombud på sjömätningssektionen, och den andre var avdelningsordföranden Runebergs närmaste man på verket.

Den delen var alltså inga problem för Anita, även om hon säkert tvivlade på att det skulle bli lugnt nu. Det verkade också som om den SACO-ordförande som undertecknade fackets upprop mot mig tidigare, skulle gå på verkets linje. Fast Anita inte direkt sa det, förstod jag att hon också var utsatt för övertalningsförsök. Runeberg, som satt i verkets styrelse, ville att Anita skulle överge mig.

Trots att det inte var något bra läge att pressa Anita, försökte jag än en gång få henne att förstå att innehållet i listorna saknade verkligt innehåll. Ett enskilt samtal med var och en skulle visa det. Jag var säker på att ingen av de som skrivit på skulle stå för en enda sak om de blev det minsta pressade. Men det verkade inte som den frågan hade någon betydelse just då.

Arnljot förstod att mitt öde låg i andras händer. Han skrev ett öppet brev till generaldirektören där han menade att attackerna som nu bedrevs på enskilda tjänstemän passerat gränsen för all anständighet. Han påpekade att JK Ingvar Gullnäs konstaterat att det var en angelägen uppgift för verksledningen att bilägga motsättningarna – inte att trappa upp dem.

Nästa dag fick jag ett oväntat samtal från sektionschefen på fyr- och elektroavdelningen. Han ville prata med mig.

Chefen var en auktoritet på verket och hans namn nämndes med respekt. På sjökarteavdelningen var han mest känd för att vid ett tidigare tillfälle ”brakat in” till sjökartedirektören utan att vare sig först anmäla sin ankomst till expeditionen, eller ens knacka på Hallbjörners dörr.

Han var välklädd i marinblå, lite blank kostym, vit skjorta och slipsen gick i rött och vitt. Chefen mötte mig, tog i hand och bad mig vänligt att sitta ner.

Jag var välkommen att börja jobba hos honom. Självklart var jag misstänksam men tinade upp efterhand. Det lät nästan för bra. Han bytte ämne och började prata rättssäkerhet. Chefen sa att det inte bara var en rättighet, utan också en skyldighet att rapportera om man ansåg att någonting var galet.

Även om jag inte för en sekund tänkte att jag skulle överge mitt jobb, låg det någonting positivt i det han sa. För att inte verka helt omöjlig, sa jag att jag hade en del att klara upp innan jag tog ställning. Jag tänkte i vart fall inte röra på mig innan listorna var ur världen. De tänkte jag inte bära med mig resten av livet. JK Gullnäs ”dom” hade jag ingen förhoppning om att rubba.

Chefen kanske tyckte jag var väl naiv för han drog på munnen, men kommenterade inte direkt mina synpunkter.

– Du är välkommen när du själv vill, och jag tror nog den dagen kommer, sa han både säkert och lite vädjande. Men det är klart, du får ju själv avgöra i vilket psykiskt tillstånd du vill vara innan du ger upp.

Det var nog inte illa menat. Han sa rent ut att han kände de som låg bakom häxprocesserna en trappa ner.

Det var på lätta fötter jag gick därifrån. Det kändes som sagt nästan för bra. En trappa ner hade jag skriftligt kritiserats av chefer och arbetskamrater för samarbetsproblem och här fanns en chef, i samma verk, som tog emot mig med något som liknade öppna armar? Hade han varit utomlands det senaste året eller? Hade han inte läst allt om mig som började i JK-utredningen?

Norrköpings Tidningar verkade ha outtömliga källor på verket. Den ”heta” reportern hade redan skrivit en artikel på Birger Sjölins senaste upprop mot Anita och mig som fanns med i sin helhet. Jag blev tillfrågad, men ville inte göra någon kommentar.

Tidningen hade nu också kommit över namnlistorna. Jag vet inte hur det gått till. När reportern ringde och ville ha min kommentar började jag kallsvettas.

– Måste ni stoppa in hela skiten, sa jag. Det blir jobbigt…

– Vi kan ju inte censurera vissa delar. Reportern var lika het på gröten som vanligt. Han trodde att det skulle bli lite ”snack i stugorna”, men mest hemma i de familjer vars fäder hade skrivit på listan.

– Det brukar heta ”ingen rök utan eld”. Hur fan tror du att folk ska bortse från det? Sa jag.

Hur skulle jag kort kunna kommentera listorna så folk skulle förstå? Jag kunde ju inte gärna säga att det var Hallbjörner som låg bakom skrivningen. Då hade ju hela gänget tvingats att ta på sig rollerna fullt ut och försvara sig. Det hade kunnat bli en riktig soppa. Nej, inga nya fronter. Alltså ingen kommentar den här gången heller.

– Men det visar ju hur det är hos er på verket, jag tycker läsarna ska få veta det, sa reportern förmodligen i för mig positiv mening. Men det var svårt att övertyga mig om att det fanns någonting positivt i att lämna ut både mig och mina arbetskamrater med namn och allt.

Artikeln publicerades och jag var rädd för följderna. När en man som ringde samma dag presenterade sig som SÄPO-anställd – höll jag på att tappa telefonluren i knäet.

Men det handlade om någonting helt annat än nya förhör. Det handlade om JK Ingvar Gullnäs.

Killen som ringde jobbade på säkerhetspolisen och satt för närvarande och rullade tummarna. Han sa att han också körts över av JK. Den JK-anmälan han själv gjort berodde på att vissa personregister användes olagligt på jobbet. Men han hörde ingenting från Ingvar Gullnäs. Tiden gick. Så en dag – utan förvarning – hade Gullnäs stått i dörröppningen och ville ha alla papper på bordet. Det var mycket material, närmare bestämt 3000 sidor han gav till JK. Resten av dagen hade Gullnäs suttit i sammanträde med SÄPO-ledningen för att redan nästa dag fria cheferna från all kritik.

– På den korta tiden hade aldrig JK ens hunnit läsa igenom materialet, sa han besviket.

Nu satt han alltså där på Säkerhetspolisen, bestraffad för sin kritik. Det var dåligt med jobb och tillgången till vissa handlingar hade försvunnit. Jag fick hans hemnummer eftersom han var övertygad om att han genom det här själv var avlyssnad på jobbet.

Den 22 december var det alltså dags igen. En ombudsman från statstjänstemannaförbundet i Norrköping backade nu upp Anita. Vi träffades kort före förhandlingen. Han undrade varför verksledningen var så rädd att ha mig kvar som kartograf? Han fick svar samma dag.

Administrativa chefen Järmark var ordförande. Han var också chef över de som skötte den juridiska handläggningen av Tsesisolyckan. Ur protokollet:

"... Ordföranden erinrade vidare om att Tsesisärendet fortfarande var aktuellt och icke var slutbehandlat, varför han ifrågasatte lämpligheten av att Ahlmark fortsättningsvis var placerad på sjökarteavdelningen."

Facket vägrade gå med på den planerade omplaceringen. Verket backade. Jag skulle få chans att svara på namnlistorna – under julhelgen. Dagen före julafton, kom ett expressbrev med budbil från verket. Senast den 3 januari skulle mitt svar vara klart.

Samma dag fick vi ett rörande hälsning från en arbetskamrat. Dessvärre hade han ringt in sitt telegram från jobbet och rapporterades till sjökartedirektören. Min vän hade repressalier att vänta när han i telefonen till telegrambyrån vågat önska Christina och mig god jul:

> ” INA OCH ANDERS MED SMÅ GLUTTAR
> DET ÄR JUL! VARFÖR SKALL VI SMÅ MÄNNISKOR TRÄTA, LIVET ÄR
> JU TROTS ALLT, ALLT VI HAR!
> AV HELA MITT GAMLA SLITNA HJÄRTA ÖNSKAR JAG ER ALLA EN
> VERKLIGT GLAD OCH FRÖJDEFULL JUL OCH ETT BÄTTRE NYTT ÅR!
> MINNS ATT IDAG GÅR VI MOT LJUSARE TIDER!
> HA DET SÅ BRA OCH STÅ PÅ ER!”

Det var svårt att hålla undan känslorna för barnen, som såg tårar fast det var jul.

Helgledigheten var välkommen även om den absolut inte blev vad jag hade tänkt mig. Jag var trött. Christina skötte allt hemma. Utan henne hade det inte blivit någon jul alls. När grannen – tomten – hade gått somnade jag i soffan.

Ledigheten nära familjen gjorde att jag fick lite distans till jobbet igen. Sakta började jag hitta ut ur dimman. Jag hade viktiga beslut för familjen framför mig. Christina förstod det omöjliga i att försöka styra mig, eller ens be om mitt engagemang när det gällde vardagsproblem. Situationen var fortfarande helt overklig, men spänningarna började släppa efterhand. Hur skulle jag svara på sjökartedirektörens fantasier som kamrater hade skrivit under? Hur skulle jag bemöta det som vi alla visste var uppdiktat? Vad hade hänt egentligen? Hade han haft enskilda samtal med var och en? Hur gick det till när de skrev på listorna? Ett ögonblicks verk. Fanns det hot med i bilden eller bara smörjmedel? Tänkte ingen av kamraterna på att det skulle kunna bli en fortsättning? Jag var visserligen sjukskriven vid tillfället, hade det haft betydelse? Trodde de att jag var knäckt för gott av JK Gullnäs kritik att jag aldrig mer skulle resa mig? Ja, i så fall var det väl helt ofarligt att bidra med sin namnteckning – men vad tänkte man på?

Jag var nu själv så känslomässigt påverkad att jag funderade på att svara verksledningen på vers, att mitt i mardrömmen hitta samma våglängd som de som kritiserat mig, spela idiot! Kanske var det dit man ville ha mig?

Om jag utförligt skulle bemöta allt som stod i listorna skulle det bli en bok. Jag försökte börja i olika ändar, men det fungerade inte. Papperskorgen var snart full. Fan, måste jag svara på allt skit? Tänk om jag utelämnar något, det kanske skulle uppfattas som om jag är svarslös? Tragglande kom jag igång och försökte hitta lite systematik. Sidantalet växte snabbt. Var det här sista chansen till ett försvarstal?

Att ”nummer två” på DN hörde av sig under mellandagarna blev min räddning. Han ville bara kolla läget. Jag berättade om mina skrivproblem. Rådet jag fick var att koncentrera mig på det jag

ville ha sagt och försöka få plats med det på en enda sida. Det var viktigt, och det skulle öka chansen att någon också faktiskt läste det. Det var ett ovärderligt råd, det bästa som hänt på länge. Jag tog fram rödpennan och det var inga problem längre. Jag strök och strök i texten och det blev till slut bara tre sidor – med två bilagor. Journalisten rådde mig också att polisanmäla, eller i vart fall JO-anmälan kamraterna. Det rådet tyckte jag just då var att gå lite för långt. Det hela var redan nog tragiskt.

I mitt svar visade jag också mer känslor än tidigare. Materialet till JK handlade mest om kalla fakta. Jag berättade öppet vad jag tyckte och kände. Jag försökte analysera varför problemen uppstått. Jag bad verksledningen om hjälp för att få de som skrivit på listan att förklara sig. Det handlade i botten om demokrati och åsiktsfrihet, rättigheter och skyldigheter. Om rätten till ett yrke och att få lyda sitt samvete. Jag vädjade om att aktionerna skulle stoppas, att jag inte skulle ta mer utan en rättslig prövning. Om verket skulle hitta så mycket som en enda mening av kritik som gick att beskriva konkret, var jag glad om jag fick bemöta den.

Jag tror inte någon i verksledningen läste en rad. Det var nog bara att en formsak att jag fått möjlighet att svara. Jag hade lika gärna sluppit att svara och fått fira en normal jul och nyårshelg. Det kom i alla fall ingen som helst reaktion och den andra veckan i januari var det dags för nya förhandlingar.

Det skulle nu bli en s.k. central förhandling, vilket betydde att generaldirektören skulle hålla i ordförandeklubban. Även mina fackliga företrädare hämtades från en högre nivå. Enligt MBL var det upp till verket att besluta på egen hand, om parterna nu inte kunde komma överens.

GD Lennart Johansson sa att han som verkschef inte kunde ta på sitt ansvar att låta mig fortsätta som hittills. Verket höll vid fast i avsikten att flytta mig till verkstaden, men TCO-S kunde formellt inte gå med på en omplacering, bl. a. på grund av att jag själv inte ville. Dessutom ansåg facket att motiven var tveksamma. Frågan var om det fanns ”saklig grund”, ett måste i sådana här sammanhang. Verket kunde fortfarande inte presentera några konkreta arbetsuppgifter åt mig på Händelöverkstaden.

Förhandlingen strandade. Min ombudsman hade nu helt förstått den verkliga orsaken till varför verksledningen inte vågade ha mig kvar. Han skrev senare i sin promemoria till TCO-S:

"Fast det inte i förhandlingarna uppgavs som motiv för förflyttningen framgick det tydligt att man inför den förestående skadeståndsprocessen mot det ryska rederiet ville ha bort Ahlmark från centralförvaltningen. Man var rädd att han skulle gå det ryska rederiets ärenden. Ett av huvudvittnena vid sjöförhöret på verkets sida vilken känt sig utpekad av Ahlmark, hade krävt att Ahlmark skulle bort annars skulle han vägra ställa upp som vittne vid den kommande processen ... Verket hade inte gjort någon undersökning om hur mycket sanning som låg i de anförda klagomålen mot Ahlmark ..."(25.9.79)

Mina fackliga representanter tröstade mig med att spelet ännu inte var slut. Vad som än hände, fanns möjligheten att låta Arbetsdomstolen (AD), avgöra om omplaceringen var sakligt grundad.

Samma dag hittade jag en lustig poäng i Svenska Dagbladet. Finansministern hade redovisat sin budget och tidningen kommenterade:

”Sjöfartsverket har fått fem nya tjänster, som man fått order att begära. Det gäller att förstärka sjökarteavdelningen efter de pinsamma avslöjandena i samband med oljekatastrofen i Södertäljeviken. Tsesis gick ju på ett grund som bara var utmärkt i verkets arkiv.”

När jag nästa dag besökte posten, träffade jag den verksjurist som jag först invigde i mörkläggningen och som jag hoppades skulle bli min länk till generaldirektören. Det var vårt samtal på mitt rum, som var orsaken till att jag blev inkallad till Hallbjörner samma dag och fick munkavle. Jag hade bara ett par dagar senare låtit henne förstå min nya situation med munkavlen när vi hastigt passerade varandra i entréhallen. Det var det enda ögonblick jag missbrukat mitt löfte till Hallbjörner att inte ta kontakt med våra jurister. Hon hade senare berättat för JK om vårt tidiga möte och också sagt att hon förde mina åsikter vidare till sina kollegor – Brusewitz och Franson.

Vi gick tillsammans och samtalade på vägen tillbaka till jobbet när Arnljot med långa och raska steg närmade sig bakifrån. Han hade ryssmössan ordentligt nerdragen över öronen. Det var kallt.

– Verket är klar med sin stämningsansökan mot det ryska rederiet, sa hon som en allmän upplysning. Hon visste att vi var intresserade.

– Yes! Arnljot och jag kopplade på det stora smilet, det här beskedet hade vi längtat efter länge. Vårt sällskap tittade förvånad på oss när hon såg våra känsloyttringar och fortsatte…

– Stämningen ligger hos JK för godkännande.

– Va!?

– Den ligger hos JK, stämningen.

Blixten hade slagit ner igen. Det kom som en fullständig överraskning. Hade JK andra intressen i Tsesisärendet? Att han inte ville föregripa en eventuell rättegång var väl okej, men hade samme Ingvar Gullnäs också ett finger med i spelet om statens stora skadeståndskrav mot rederiet? Då hade han ju själv genom sitt beslut haft slagläge för att verkligen kunna påverkat utvecklingen, vilket skulle förklara massor, men det var ändå svårt att tro att det var sant.

Jag hade inte direkt kastat mig över uppslagsboken när JK fick uppdraget. Någonting som jag tog för givet var att JK skulle vara hundra procent opartisk. Frustrerad lyfte jag luren när jag kom upp på rummet. Jag ville veta mer.

DN skrev dagen därpå att JK mycket riktigt hade fått ett utkast till den stämningsansökan som Sjöfartsverket hade arbetat fram. Verket hade bett Gullnäs om hjälp med vissa formuleringar.

Staten krävde rederiet på skadestånd i mångmiljonklassen.

Vi hade fått pusselbitar vi letat efter, men frågetecknen var fortfarande många. Hur många stolar kunde JK sitta på samtidigt? Hade vi varit chanslösa från första början? Gick JK bara in för att lägga locket på pressdebatten ett halvår för att kanske nå en förhandlingslösning – och om inte det fungerade – få chansen att oskadliggöra oss som eventuella vittnen i en kommande rättegång? Hur var detta möjligt? Allt var tydligen möjligt! Mina chefer kunde flytta berg i en farled, 4000m³. JK såg aldrig grundet och kunde därför fria från mörkläggning! Vid nästa kontakt med DN, fick jag veta att flera på redaktionen hade reagerat spontant på samma sätt.

– Nu är det definitivt stekt för verket, sa ”nummer två”, som vanligt lika övertygande. Och för JK med för den delen.

DN skrev också att förhandlingarna om min omplacering hade strandat, och att verket nu riskerade ytterligare en domstolsprövning – den här gången i Arbetsdomstolen.

Norrköpings Tidningar försökte samtidigt få Hallbjörner att kommentera min omplacering. Sjökartedirektören avböjde med motiveringen att han ”inte hade något med personalfrågor att göra”.

I bakgrunden fortsatte annars sjökartedirektörens ansträngningar att återupprätta sin förlorade heder. Nu var det Statskontorets avdelningsdirektör Gissdahl, som skulle kölhalas. Trots att JK inte brytt sig om att redovisa en mening av Statskontorets kritik i sitt beslut, kände Hallbjörner förstås till den. Kritiken var hård och sammanfattades med att kommendörens befälsföring på sjökarteavdelningen var ”en fara för Sjöfartsverkets framtid”.

Fem av Hallbjörners närmast underordnade sektionschefer stod den här gången till förfogande med sina namnteckningar för att chefen skulle få skriva av sig.

Uppropet var adresserat till GD Lennart Johansson. Sjökarteavdelningens sektionschefer uttrycker sin samlade ”bestörtning” över Gissdahls kritik mot Hallbjörner. De gav sin chef sitt fulla förtroende. Statskontorets representant hade lämnat en falsk redogörelse. Berättelsen var insinuant. Gissdahl har undanhållit upplysningar och gått bakvägar för att skapa split och splittring. Statskontorets agerande ansågs vara ”klandervärt”, avslutade Hallbjörner genom sina sektionschefer.

Verksledningen hade nu bollen i omplaceringsärendet. När som helst kunde de besluta att ge mig yrkesförbud och tvångsförflytta mig. Det blev en lång och jobbig väntan. Christina fortsatte att ensam sköta hem, hushåll och barn. Jag var fortfarande inte till någon större nytta hemma. Jag levde mitt eget liv. Nästan apatisk gick jag in i dimman igen. Det var knappt att jag registrerade TV-nyheterna att Iran hade lyckats byta en diktator mot en annan.

Veckorna gick men det kom inget besked förrän Anita berättade att verket hade backat. Hennes tolkning var att verksledningen inte var intresserad av att hamna i en arbetsdomstolsprövning. Det kunde bli en massa vittnesförhör och en omplacering till elverkstaden på Händelö var nog alldeles för drastisk. Det skulle kanske AD inte gå med på?

Jag var förstås nöjd. Kanske hade man börjat förstå att namnlistorna mot mig saknade verklighetsanknytning? Nu ville verket börja om från början med lokala förhandlingar. Pressen på Anita ökade igen.

Den svarta farsen fortsatte. Första veckan i februari var vi tillbaka med förhandling på lokal nivå. Nu ville verket i stället omplacera mig till fyr- och elektrosektionens kontor på våningen ovanför sjökarteavdelningen. Men Anita sa helt lugnt att jag fortfarande inte var beredd att byta yrkeskarriär

Hon tyckte att vi trots allt måste visa lite förhandlingsvilja. Hon tänkte föreslå att jag omplacerades inom Sjökarteavdelningen. Mina fackliga företrädare trodde mig inte när jag sa att Hallbjörner aldrig skulle gå med på det. Vår avdelning var visserligen stor och täckte två våningsplan. Men det var ju inte min placering i geografin som var det stora problemet.

Anita testade teorin och föreslog nu att jag skulle omplaceras på sjökarteavdelningen. Det var samtidigt ett högt spel och jag tyckte egentligen inte om det. Om sjökartedirektören skulle säga ja, hade jag förlorat mitt yrke, det var ett som var säkert. Det blev en förhandlingspaus med enskilda överläggningar.

Nu hände något mycket märkligt. Hallbjörner ”som inte befattade sig med personalfrågor”, bevakade händelseutvecklingen i förhandlingarna. När han fick rapport om fackets förslag fick han bråttom att kalla in sig själv till förhandlingsbordet. Han hann inte heller att titta i backspegeln.

Nu passade inte längre beskrivningen av min kompetens och utbildning som bl.a. JK fått i förhören med Hallbjörner. Nu var jag ingen ”outbildat tjänsteman i underordnad biträdesbefattning” längre.

Nej, sjökartedirektören betonade den här gången att jag faktiskt var unik bland sjökarteavdelningens 130 anställda – kanske specialist? Kanske rent av en förklaring till att jag hade en egen funktion på en egen detalj, som jag naturligtvis måste vara chef för av den enkla anledningen att jag annars inte skulle få någon ruta i sjökarteavdelningens hierarkiska organisationsplan. Och apropå mina s.k. ”samarbetsproblem”. Vem hade jag samarbete med? Ur protokollet 5 februari:

"Enligt Hallbjörner är Ahlmarks utbildning och praktik av sådant slag att ingen jämförbar tjänst finns inom hela avdelningen, utan det närmaste till hands liggande alternativet är det av Sjöfartsverket nu presenterade förslaget till omplacering till fyr– och elektrosektionen."

Förhandlingen strandade naturligtvis igen. Själv tyckte jag att Hallbjörners inhopp på scenen var intressant men skrämmande. Vad han sagt i detalj fick jag inte veta, utom att omplacering på sjökarteavdelningen inte var möjlig.

Mina kamrater i facket var ändå inte helt övertygande om att det var min kompetens som kartexpert och tillgången till arkiven som var det avgörande hotet mot mig. Jag fick en lika tokig som genial idé för det slutliga beviset för det – trodde jag?

Jag gjorde en del jobb åt trafiksektionen på driftavdelning. Det var bottenanalyser och kostnadsberäkningar vid sjömätningar inför bl.a. ändrade farledssträckningar, hamn- och fyrbyggen. Visst skulle jag kunna tänka mig att sköta de sakerna under en annan ledning. Arnljot och jag hade dessutom pratat om att det borde finnas storskaliga djupkartor med kombinerad farleds- och djupinformation. Att ta fram de kartorna skulle vara ett stort och för sjösäkerheten värdefullt projekt, och jobbet skulle passa mig perfekt. Resultatet skulle dessutom bli en garanti för att vi skulle slippa kartografiska bluffar på grund av prestige i framtiden.

Sagt och gjort. Jag skrev helt enkelt en platsannons för ett jobb jag kunde tänka mig söka på trafiksektionen. Det var bra betalt också. Jag hade fräckt lagt på de 100-lappar jag redan gått miste om på grund av min kritik.

På vägen till generaldirektören passerade jag hos Anita.

– Så där kan man väl inte göra? Dom kommer att gå i taket, sa hon och skrattade. Hon tyckte naturligtvis att min idé var ”helsnurrig” – men vadå – varför inte försöka? Det kanske skulle spara verket och facket en hel del besvär, och jag skulle kunna bidra med något verkligt konstruktivt i jobbet framöver? Jag trodde faktiskt på idén.

Generaldirektören var inte inne så jag lämnade ifrån mig skrivelsen till sekreteraren. Till platsannonsen skrev jag ett litet tillägg med vänliga hälsningar att jag skulle söka det här jobbet – om det fanns.

Verkschefen fick papperet i sin hand först dagen därpå. Han överlämnade det till administrativa direktören Järmark, kanske för "benägen handläggning"? Jag hörde ingenting, men nästa dag såg Arnljot att en kopia av mitt personliga förslag att lösa konflikten till generaldirektören satt på en anslagstavla på sjökarteavdelningen, i korridoren där ”styrka 10” huserade!